

Evet, NATO yeniden canlanıyor. Ancak Rusya ile uğraşmak zorunda kalırsa ittifak çökebilir.

Jonathan Eyal

“Madrid’de hedeflerinin bilincinde olduğunu gösterdiler. Ancak bölünmüş bir Avrupa’ya ve bölgenin güvenliği için ödeme yapmaktan bıkmış olan ABD’ye dikkat etmeliler.”

Çoğu zirve kendini “tarihi” olarak nitelendirir ve katılımcılar her zaman “yeni bir fikir birliği” oluşturduklarını söyler. Ancak NATO’nun Madrid zirvesi bu tür iddialarda bulunabilir. Çünkü daha birkaç yıl önce Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron tarafından “beyin ölümünün” gerçekleştiği söylenen bir askeri ittifakın yeniden canlılık kazandığı ve stratejik amacını yeniden teyit ettiği konusunda hiçbir şüphe yok.

NATO’nun Rusya’dan gelebilecek herhangi bir saldırıyı önlemek için konuşlandığı birlikleri 300.000’e çıkarmasını, ittifakın genel sekreteri Jens Stoltenberg “Bu karar Soğuk Savaş’tan bu yana kolektif caydırıcılığımızın ve savunmamızın en büyük revizyonunu oluşturuyor.” sözleriyle değerlendirdi.

İttifak üyesi 30 ülkenin tamamı, savunma harcamalarını artıracığını söyleyerek eşi benzeri görülmemiş bir karara imza attı. Daha önemli olansa NATO’nun Avrupa kıtası için toplu savunma yapabilecek tek kurum olma öneminin yeniden ortaya konmasıdır. İsveç ve Finlandiya’nın Avrupa Birliği üyeliğinin bir parçası olarak görünürde sağlam bir güvenlik garantisinin olduğu genelde unutuluyor. Ancak her iki ülke de Madrid zirvesinde, ittifaka katılma isteği sunarken dikkatli davrandı çünkü AB’nin istekleri ve ABD’nin askeri gücüyle desteklenen NATO’nun yetenekleri arasındaki farkı anlamışlardı.

Yine de NATO liderlerinin de çok iyi bildiği gibi, ittifakın sıkıntıları devam etmektedir. Madrid zirvesinde Avrupa Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen, Finlandiya ve İsveç’in

katılımı NATO'yu "daha Avrupalı" yaptı dedi. Bu söylem, ittifak kurulduğundan beri Avrupa'da gerçekleşen tüm NATO genişlemeleri sonrasında ki sözlerin en göz kamaştırıcısıydı. Bu nedenle, her ülkenin ittifakı daha Avrupalı hale getirdiği söylenebilir.

Ancak her genişlemenin başaramadığı ve İsveç ve Finlandiya'nın da gözden kaçırdığı şey; NATO'nun ABD'nin yapacağı katkıya aşırı derecede muhtaç olması. Transatlantik ittifak, Rusya'nın Ukrayna'yı işgaline başarılı bir tepki verdi. Mart ayından beri NATO yalnızca Baltık ülkeleri ve Polonya'da değil, Slovakya, Macaristan, Romanya ve Bulgaristan'da da çok uluslu muharebe gruplarıyla birlikte faaliyet göstermektedir. NATO, Baltık Denizi'nden Karadeniz'e kadar uzanıyor. Askeri ittifak, sahadaki asker sayısını da artırdı. 40.000 NATO askerinin yaklaşık 10.000'i sekiz muharebe grubuna bölünmüş durumda.

Muharebe grupları, ilgili yerin askeri ihtiyaçlarına yönelik farklı birimlerle donatılmıştır. Her muharebe grubu, birliklerin ihtiyaçlarının büyük kısmını tedarik eden bir ulus tarafından yönetilir.

Müttefikler faydalı kazançlar sağlamış olsa da ABD'nin katkısı tüm Avrupa'nın verdiği katkıyı gölgede bırakıyor. Avrupa'daki ABD birliklerinin sayısı 100.000 olmasaydı (1990'ların ortalarından bu yana en yüksek sayı) ittifakın böyle birleşik cephe bir sunabileceği şüpheliydi.

Savunma harcamalarını artırmaya yönelik son vaatler de etkileyiciydi. Ancak şimdilik, 30 üyeden sadece dokuz GSYİH'lerinin %2'sini savunmaya ayırıyor ve bu orana ulaşamayanlar arasında Fransa, Almanya, İtalya ve İspanya gibi büyük Avrupa ülkeleri de bulunuyor. Diğer ülkeler de dedikleri gibi, "işlerine devam ediyor".

Photo: Canva

NATO, üyelerin mevcut savunma bütçelerinin üzerine ek savunma harcamaları için 172,6 milyar sterlin harcamaya sözü verdiğini ve Almanya'nın bu miktarın yaklaşık yarısını oluşturduğunu söylüyor. Ancak asıl soru, bunun nasıl ve hangi sürede harcanacağıdır. Avrupa'nın gücünü geliştirmesinin en kolay yolu, bu parayı ABD ekipmanlarını satın almak için kullanmaktır: bu, ölçek ekonomisi ve zaman tasarrufu sağlar. Ancak bu yaklaşım, Avrupa'nın savunma sanayisini güçlendirme amacına aykırıdır; Fransız diplomatlar, Ukrayna savaşının ABD'li silah üreticileri için bir "talih kuşu" olarak görülmemesi gerektiğini söylüyor. NATO'nun bitmeyen "yük paylaşımı" tartışmasının, daha fazla nakit mevcut olsa bile, devam etme ihtimali yüksek görünüyor. Atlantik'in öbür ucunda, Donald Trump ve destekçileri, "Donald"ın Beyaz Saray'dayken yaptığı gibi, NATO'nun Amerikalı vergi mükelleflerini kandıran bir dolandırıcı olduğunu iddia ediyor. Trump cevap vermese bile, ABD'nin şişman ve zengin Avrupalıları savunmak için gereken den fazla harcama yaptığı fikrinin, bu Kasım ayında yeni bir Kongre seçildiğinde net bir şekilde dile getirilmesi muhtemeldir.

Rusların katıksız saldırganlık cesareti, Biden yönetiminin Kongre'den istediği parayı almasını sağladı. Yine de, Washington'da, yakın zamanda Kongre tarafından Ukrayna'ya güvenlik yardımı için tahsis edilen 40 milyar dolarlık paketin tekrarlanma-

sının muhtemel olmadığı konuşuluyor. Ve gelecekteki bir NATO yük paylaşımı tartışması, Ukrayna'ya savaş sonrası ekonomik kalkınma için ödeme yapılma tartışmasıyla birleştirildiğinde, ortaya 500 milyar dolarlık göz alıcı bir proje çıkıyor.

NATO ayrıca, yüksek hazırlık düzeyindeki kuvvetlerin sayısını 300.000'in üzerine çıkarma sözü vererek kendisine büyük bir hedef koydu. Ancak bu hedef, Rusya'nın saldırganlığını önlemek için ittifakın Rusya'ya yakın ülkelerde kalıcı olarak çok sayıda asker konumlandırması gerekip gerekmediği sorusuna hâlâ cevap vermemektedir ve bu durum, NATO üyelerini özgürleşmeleri için yardım gelene kadar bir süre daha Rus işgali tehlikesine maruz bırakabilir. Bucha'nın yaşadığı dehşet düşünüldüğünde, hiçbir ittifak ülkesi bu ihtimali hayal bile etmek istemeyecektir. Ancak çok uluslu birlikleri Orta ve Doğu Avrupa'da kalıcı olarak konuşlandırmak, halihazırda yükseltilmiş harcama planlarını bile oldukça aşacaktır.

Aslında, NATO'nun Madrid'de yaptığı tek şey hem vadin niteliğinin hem de kurtarılma koşullarının daha sonra tartışılması konusunda bir taahhüt vermektir. Yine de ittifak için en büyük paradoks, onları bu kadar sağlam şekilde bir arada tutan şeyin (yani Rusya'nın emperyalist niyetlerine karşı durma kararlılıklarının) bir yandan da onların en önemli zafiyeti olmasıdır. Madrid'deki tüm coşku ve neşeye rağmen, Rusya ile nasıl başa

çıkılacağı konusunda bir fikir birliği yok. Herkes, Rusya'nın mevcut saldırırlanlığının engellenmesi hususunda hemfikir. Ancak bu, Britanya ile Orta ve Doğu Avrupalıların dediği gibi, Ukrayna'daki savaş meydanında Rusya'nın fiziksel olarak yenilgiye uğratılması anlamına mı geliyor, yoksa Alman liderlerin istediği gibi, Moskova'nın bir zafer iddiasında bulunamadan savaşın sona erdirilmesi anlamına mı geliyor?

şimdilik bu tartışma soyut görünüyor. Ancak Moskova, Ukrayna'da ateşkes istediğini söylediği anda, NATO içindeki tüm bu farklı görüşler ortaya çıkacaktır. NATO'nun Madrid'de kabul ettiği yeni Stratejik

Kavram, 11 sayfalık metne yayılmış toplam 71 "yapacağız" mutlak vaadini içeriyor. şüphesiz takdire şayan vaatler. Ancak Ukrayna'da silahlar sustuğunda bazıları gerçekteşmeyecek.

Çeviren: Doęukan Özbulut | EURO Politika Çeviri Ekibi

Orijinal Makale: "Yes, Nato has a new vitality. But its united front could collapse when it has to deal with Russia"

Makale Linki: <https://www.theguardian.com/commentisfree/2022/jul/03/yes-nato-has-a-new-vitality-but-its-united-front-could-collapse-when-it-has-to-deal-with-russia>